

FORDÍTÁS

JEGYZŐKÖNYV

a mediterrán térség tengerparti övezetének integrált kezeléséről

E JEGYZŐKÖNYV SZERZŐDŐ FELEI,

MIVEL részesei a Földközi-tenger tengeri környezetének és partvidékének szennyezése elleni védelméről szóló, 1976. február 16-án, Barcelonában elfogadott és 1995. június 10-én módosított egyezménynek,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy végrehajtsák az említett egyezmény 4. cikke (3) bekezdésének e) pontjában és (5) bekezdésében foglalt kötelezettségeket,

FIGYELEMBE VÉVE, hogy a Földközi-tenger tengerparti övezete a mediterrán térségben élők közös természeti és kulturális öröksége, és hogy megőrzése és körültekintő kezelése a jelen és a jövő generációinak érdekeit szolgálja,

AGGODALOMMAL SZEMLÉLVE a Földközi-tenger tengerparti övezeteit érő antropikus nyomás növekedését, amely még sebezhetőbbé teszi őket; és azzal az óhajjal, hogy megállítsák és visszafordítsák a tengerparti övezetek állapotromlását, és jelentősen mérsékeljék a tengerparti ökológiai rendszerek biológiai sokféleségének csökkenését,

AGGODALOMMAL TEKINTVE a tengerparti övezeteket fenyegető, éghajlatváltozásból eredő kockázatokra, amelyek többek között a tengerszint emelkedését eredményezhetik; és tudatában annak, hogy fenntartható intézkedések elfogadására van szükség a természeti jelenségek negatív hatásainak mérsékléséhez,

ABBÉLI MEGGYŐZŐDÉSÜKBEN, hogy pótolhatatlan ökológiai, gazdasági és társadalmi erőforrásként a tengerparti övezet megőrzésére és fenntartható fejlesztésére irányuló tervezés és gazdálkodás célzott, integrált megközelítést igényel, amely a Földközi-tenger medencéjének egészét és a part menti összes államot érinti, figyelembe véve sokféleségüket és különösen a szigetek geomorfológiai adottságokból fakadó, sajátos igényeit,

FIGYELEMMEL az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1982. december 10-én, Montego Bayben kelt tengerjogi egyezményére, a – különösen a vízimadarak élőhelye szempontjából – nemzetközi jelentőségű vizes élőhelyekről szóló, 1971. február 2-i Ramsari egyezményre, valamint a biológiai sokféleségről szóló, 1992. június 5-én, Rio de Janeiróban kelt egyezményre, amelyet a Földközi-tenger partvidékén számos állam és az Európai Közösség is aláírt,

KÜLÖNÖSEN TÖREKEDVE az együttes fellépésre a tengerparti övezet kezelésére vonatkozó, célirányos integrált tervek kidolgozásában az Egyesült Nemzetek Szervezetének éghajlatváltozásról szóló, 1992. május 9-i, New York-i keretegyezményének 4. cikke (1) bekezdésének e) pontja szerint,

MÉRÍTVE a tengerparti övezet integrált kezelésével kapcsolatos eddigi tapasztalatokból és a különböző szervezetek, így az európai intézmények munkájából,

ÉPÍTVE a Fenntartható Fejlődés Mediterrán Bizottságának ajánlásaira és munkájára, valamint a Szerződő Felek 1997-ben Tuniszban, 2001-ben Monacóban, 2003-ban Cataniában és 2005-ben Portorozban tartott üléseinek ajánlásaira és a 2005-ben Portorozban elfogadott mediterrán fenntartható fejlődési stratégiára,

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy mediterrán szinten megerősítik a parti államok által a tengerparti övezet integrált kezelésének biztosítása érdekében tett erőfeszítéseket,

ELKÖTELEZETTEN a nemzeti, regionális és helyi kezdeményezések ösztönzése iránt, összehangolt promóciós fellépések révén, a különböző érdekelt szerepvállalókkal összefogásban és partnerségben, a tengerparti övezet integrált kezelését előmozdító, hatékony irányítás érdekében,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy következetesség valósuljon meg a tengerparti övezet integrált kezelésében az egyezmény és jegyzőkönyveinek alkalmazása során,

A KÖVETKEZŐKBEN ÁLLAPODTAK MEG:

I. RÉSZ

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Általános kötelezettségek

A Földközi-tenger tengeri környezetének és partvidékének szennyezés elleni védelméről szóló egyezménynek és jegyzőkönyveinek megfelelően a Felek közös keretrendszert hoznak létre a mediterrán térség tengerparti övezetének integrált kezelésére, és meghozzák a szükséges intézkedéseket az ilyen célú regionális együttműködés megerősítésére.

2. cikk

Fogalom meghatározások

E Jegyzőkönyv alkalmazásában:

- a) „Felek”: e Jegyzőkönyv Szerződő Felei.
- b) „Egyezmény”: a Földközi-tenger tengeri környezetének és partvidékének szennyezés elleni védelméről szóló, 1976. február 16-án, Barcelonában kelt és 1995. június 10-én módosított egyezmény.
- c) „Szervezet”: az egyezmény 17. cikkében említett testület.
- d) „Központ”: az elsőrendű cselekvési programok regionális tevékenységi központja.
- e) „Tengerparti övezet”: geomorfológiai terület a part vízi és szárazföldi szakaszán, amelyen belül az egyes részek viszonyát az emberi közösségekkel együtt élő és azokkal kölcsönhatásba lépő biotikus és abiotikus elemekből álló, összetett ökológiai és erőforrásrendszerek, illetve a területre jellemző társadalmi-gazdasági tevékenységek alakítják.
- f) „A tengerparti övezet integrált kezelése”: a tengerparti övezet fenntartható kezelésének és használatának dinamikus folyamata, amely egyúttal figyelembe veszi a tengerparti tájak és ökológiai rendszerek sérülékenységét, a tevékenységek és alkalmazások sokféleségét, ezek kölcsönhatását, egyes tevékenységek és alkalmazások tengerhez kötöttségét, valamint azok tengerre és szárazföldre gyakorolt hatását.

3. cikk

Területi hatály

(1) A Jegyzőkönyv területi hatálya a Földközi-tenger térségére terjed ki, ahogyan azt az egyezmény 1. cikke meghatározza. A térség határainak megállapításakor emellett az alábbiak is irányadók:

- a) a tengerparti övezet tengeri határa, amely a Felek területi vizeinek külső határa; és

- b) a tengerparti övezet szárazföldi határa, amely az egyes Felek által meghatározott, part menti közigazgatási egységek határa.

(2) Amennyiben valamely Fél saját felségterületén belül az e cikk (1) bekezdésében foglaltaktól eltérő határokat állapít meg, nyilatkozatot kell tennie a letéteményesnél az e Jegyzőkönyvet megerősítő, elfogadó, jóváhagyó vagy az ahhoz való csatlakozásról szóló okiratának letétbe helyezésekor, vagy bármely ezt követő időszakban, amennyiben:

- a) a tengeri határ nem éri el a területi vizek külső határait;
 - b) a szárazföldi határ különbözik, azaz túllépi vagy nem éri el a part menti közigazgatási egységek területének fent meghatározott határait, többek között az ökoszisztéma-megközelítés vagy a gazdasági és társadalmi kritériumok alkalmazása, illetve a szigetek geomorfológiai adottságokból eredő, sajátos igényeinek figyelembevétele, valamint az éghajlatváltozás negatív hatásainak figyelembevétele miatt.
- (3) Valamennyi Fél a megfelelő intézményi szinten megfelelő intézkedéseket fogad el vagy támogat a lakosság és bármely érdekelt fél e Jegyzőkönyv területi hatályáról való tájékoztatására.

4. cikk

Jogfenntartás

(1) E Jegyzőkönyv egyetlen rendelkezése, illetve az e Jegyzőkönyv alapján elfogadott egyetlen jogi aktus sem érinti a Felek tengerjoggal kapcsolatos jogait, jelenlegi vagy jövőbeni követeléseit vagy jogi álláspontját, különösen a tengeri területek jellegét és kiterjedését, a tengeri területek határainak a szomszédos vagy átellenes partokkal rendelkező államok közötti megállapítását, a nemzetközi hajózásban használt tengerszorosokon való áthaladással kapcsolatos jogokat és szabályokat, és a parti tengereken való békés áthaladás jogát, továbbá a parti állam, a lobogó szerinti állam vagy a kikötő szerinti illetékes állam joghatóságának jellegét és terjedelmét illetően.

(2) Az e Jegyzőkönyv alapján végrehajtott egyetlen jogi aktus vagy tevékenység sem ad alapot a nemzeti szuverenitással vagy joghatósággal kapcsolatos követelésekre, vagy azok megtámadására vagy vitatására.

(3) E Jegyzőkönyv rendelkezései nem érintik a tengerparti övezet védelmével és kezelésével foglalkozó, más – meglévő vagy jövőbeni – nemzeti vagy nemzetközi jogi eszközökben vagy programokban foglalt, szigorúbb rendelkezéseket.

(4) E Jegyzőkönyv egyetlen rendelkezése sem érint nemzetbiztonsági és védelmi tevékenységeket és létesítményeket; azonban minden Fél egyetért azzal, hogy az ilyen tevékenységeket és létesítményeket – amennyiben az ésszerű és megvalósítható – e Jegyzőkönyvvel összhangban kell végezni, illetve létrehozni.

5. cikk

A tengerparti övezet integrált kezelésével kapcsolatos célkitűzések

A Felek a tengerparti övezet integrált kezelésével kapcsolatban az alábbi célokat tűzték ki:

- a) a tevékenységek ésszerű tervezésén keresztül a tengerparti övezet fenntartható fejlődésének előmozdítása, annak biztosításával, hogy a környezetet és a tájat a gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődéssel összhangban figyelembe veszik;
- b) a tengerparti övezet megőrzése a jelen és a jövő generációi javára;
- c) a természeti erőforrások fenntartható használatának biztosítása, különösen a vízhasználatra tekintettel;
- d) a tengerparti ökológiai rendszerek, tájak és geomorfológia integritásának megőrzése;
- e) a természeti veszélyek megelőzése és/vagy hatásainak csökkentése, különös tekintettel az éghajlatváltozás hatásaira, amelyet természeti és emberi tevékenység egyaránt kiválthat,
- f) összhang teremtése a tengerparti övezet használatát érintő állami és magánkezdeményezések között, valamint a hatóságok valamennyi ilyen irányú döntése között, nemzeti, regionális és helyi szinten.

6. cikk

A tengerparti övezet integrált kezelésének általános elvei

E Jegyzőkönyv végrehajtásakor a Feleket a tengerparti övezet integrált kezelésével kapcsolatos következő elvek vezérlik:

- a) Különösen figyelembe veszik a dagálykor elárasztott térség biológiai gazdagságát, természetes dinamikáját és működését, valamint a szerves egységet alkotó tengeri és szárazföldi rész egymásra utaltságát és egymást kiegészítő jellegét.
- b) Együttesen kezelik a hidrológiai, geomorfológiai, éghajlati, ökológiai, társadalmi-gazdasági és kulturális rendszerekhez kapcsolódó valamennyi tényezőt, hogy ne merítsék ki a tengerparti övezet eltartóképességét, és hogy megelőzzék a természeti katasztrófák és a haladás negatív hatásait.
- c) A tengerparti tervezésre és gazdálkodásra vonatkozó ökoszisztéma-megközelítést alkalmazzák a tengerparti övezet fenntartható fejlődésének biztosítására.
- d) Megfelelő irányítást biztosítanak, amely átlátható döntéshozatali folyamatban lehetővé teszi a helyi lakosság és a civil társadalom tengerparti övezetben érdekelt feleinek megfelelő és időszzerű részvételét.

e) Megkövetelik a tengerparti övezeten belüli igazgatási szolgáltatások, valamint a regionális és helyi hatóságok ágazatközi, intézményi összehangolását.

f) Megkövetelik városfejlesztési és társadalmi-gazdasági tevékenységekkel kapcsolatos földhasználati stratégiák, tervek és programok, valamint más megfelelő ágazati politikák kialakítását.

g) Figyelembe veszik a tengerparti övezetben folytatott tevékenységek nagy számát és sokféleségét, és szükség esetén prioritást rendelnek azokhoz a közszolgáltatásokhoz és tevékenységekhez, amelyekhez a használat és helyszín tekintetében a tenger közvetlen közelségét igénylik.

h) Kiegyenlítik a felhasználási területek elosztását a tengerparti övezet egészében, és kerülik a szükségtelen központosítást és városterjeszkedést.

i) Előzetesen értékeli a különböző emberi tevékenységekkel és az infrastruktúrával kapcsolatos kockázatokat, hogy megelőzzék és csökkentsék azok tengerparti övezetre gyakorolt negatív hatásait.

j) Megakadályozzák a tengerparti környezet károsodását, és ahol ez mégis bekövetkezik, megfelelő módon helyreállítják a környezetet.

7. cikk

Koordináció

(1) A tengerparti övezet integrált kezelésének céljából a Felek:

a) biztosítják az intézményi koordinációt, ahol szükséges a megfelelő testületeken vagy mechanizmusokon keresztül, a szektorális megközelítések elkerülésére és az átfogó megközelítések előmozdítására;

b) megszervezik a tengerparti övezet mind tengeri, mind szárazföldi része tekintetében felelős, különböző hatóságok megfelelő koordinációját az egyes igazgatási szolgálatokban, nemzeti, regionális és helyi szinten;

c) megteremtik a szoros együttműködés alapjait a nemzeti hatóságok és a regionális és helyi testületek között a tengerparti stratégiák, tervek és programok területén, valamint a tevékenységek különböző engedélyezéseivel kapcsolatban, adott esetben vegyes tanácsadó testületeken vagy közös döntéshozatali eljárásokon keresztül.

(2) A tengerparti övezet illetékes nemzeti, regionális és helyi hatóságai, amennyiben megvalósítható, együtt munkálkodnak a part menti övezetre vonatkozó stratégiák, tervek és programok összhangjának és hatékonyságának megerősítésén.

II. RÉSZ

A TENGERPARTI ÖVEZET INTEGRÁLT KEZELÉSÉNEK ELEMEI

8. cikk

A tengerparti övezet védelme és fenntartható használata

(1) Az e Jegyzőkönyv 5. és 6. cikkében megállapított célkitűzéseknek és elveknek megfelelően a Felek törekednek a tengerparti övezet fenntartható használatának és kezelésének biztosítására annak érdekében, hogy megőrizzék a tengerparti természetes élőhelyeket, tájakat, természeti erőforrásokat és ökológiai rendszereket, a nemzetközi és regionális jogi eszközöknek megfelelően.

(2) Ebből a célból a Felek:

a) a legmagasabb téli vízszintből kiindulva a tengerparti övezetben olyan zónát alakítanak ki, amelyben nem engedélyezik az építkezést. Figyelembe véve többek között az éghajlatváltozással és természeti kockázatokkal közvetlenül és hátrányosan érintett területeket, ez a zóna nem lehet 100 méternél keskenyebb, az alábbi b) pont rendelkezéseire is figyelemmel. Ha a zóna szélességére vonatkozóan szigorúbb nemzeti szabályozás van érvényben, azt továbbra is alkalmazni kell.

b) A fent említett rendelkezéseket e Jegyzőkönyv célkitűzéseivel és elveivel összhangban módosítani lehet:

1. közérdekű projektek tekintetében;

2. olyan területeken, amelyeken sajátos földrajzi vagy más helyi megkötések léteznek, különösen a népsűrűség vagy a társadalmi szükségletek tekintetében, ahol az egyedi lakhatást, az urbanizációt vagy a fejlesztést nemzeti jogi eszköz írja elő.

c) Értesítik a Szervezetet a módosításokról rendelkező nemzeti jogi eszközeikről.

(3) A Felek törekednek annak biztosítására is, hogy nemzeti jogi eszközeik a tengerparti övezet fenntartható használatával kapcsolatos kritériumokat tartalmazzanak. A sajátos helyi feltételeket is figyelembe vevő kritériumok többek között a következőkre terjednek ki:

a) a védett területeken kívül olyan nyílt területek meghatározása és határainak megállapítása, ahol a városfejlesztés és egyéb tevékenységek korlátozottak vagy szükség esetén tiltottak;

b) a városfejlesztés lineáris terjedésének, és új közlekedési infrastruktúrák part menti kiépítésének korlátozása;

c) annak biztosítása, hogy környezeti megfontolásokat is foglaljanak bele a köztulajdonban lévő tengeri területek kezelését és használatát szabályozó rendelkezésekbe;

d) a lakosok tengerhez való szabad hozzáféréseinek és a partra történő kijutás szabadságának biztosítása;

e) a szárazföldi járművek közlekedésének és parkolásának, valamint tengeri hajók közlekedésének és kikötésének korlátozása vagy szükség esetén megtiltása a sérülékeny természeti

területeken, a szárazföldön vagy a tengeren, beleértve a tengerpartokat és a dűnétet.

9. cikk

Gazdasági tevékenységek

(1) Az e Jegyzőkönyv 5. és 6. cikkében megállapított célkitűzéseknek és elveknek megfelelően, és figyelembe véve a Barcelonai Egyezménynek és Jegyzőkönyveinek a megfelelő rendelkezéseit, a Felek:

a) különleges figyelmet szentelnek azoknak a gazdasági tevékenységeknek, amelyekhez a tenger közvetlen közelségére van szükség;

b) biztosítják, hogy a különböző gazdasági tevékenységek minimalizálják a természeti erőforrások felhasználását és vegyék figyelembe a jövő generációinak igényeit;

c) tekintettel vannak az integrált vízkészlet-gazdálkodásra és a környezetvédelmi szempontból megfelelő hulladékgazdálkodásra;

d) biztosítják, hogy a tengerparti és tengeri gazdálkodást a tengerparti övezet sérülékeny jellegéhez igazítsák, és hogy a tengeri erőforrásokat óvják a szennyezéstől;

e) a gazdasági tevékenységek fejlődése tekintetében mutatókat határoznak meg a tengerparti övezet fenntartható használatának biztosítására és az eltartóképességüket meghaladó nyomás enyhítésére;

f) irányadó gyakorlati kódexeket népszerűsítsenek a hatóságok, a gazdasági szereplők és a nem kormányzati szervezetek körében.

(2) Ezenfelül, tekintettel az alábbiakban felsorolt gazdasági tevékenységekre, a Felek megállapodnak a következőkben:

a) Mezőgazdaság és ipar

garantálják a környezet magas szintű védelmét a mezőgazdasági és ipari tevékenységek helyszínén és azok végzésekor, annak érdekében, hogy megőrizzék a tengerparti ökológiai rendszereket és tájakat, és megelőzzék a tenger-, a víz-, a levegő- és a talajszennyezést;

b) Halászat

i. figyelembe veszik a halászati területek védelmének szükségességét a fejlesztési projekteknél;

ii. biztosítják, hogy a halászat gyakorlata összeegyeztethető legyen a tenger természeti erőforrásainak fenntartható használatával;

c) Akvakultúra

i. figyelembe veszik a víziállat-tenyésztő területek és a mészhéjú állatok vizei védelmének szükségességét a fejlesztési projekteknél;

ii. az akvakultúrát az anyagbevitel és a hulladékkezelés ellenőrzésével szabályozzák;

- d) Idegenforgalom, sport és szabadidős tevékenységek
- i. ösztönzik a fenntartható tengerparti idegenforgalmat, amely megőrzi a tengerparti ökológiai rendszereket, a természeti erőforrásokat, a kulturális örökséget és a tájat;
 - ii. előmozdítják a tengerparti idegenforgalom sajátos formáit, beleértve a kulturális, falusi és ökoturizmust, tiszteletben tartva a helyi lakosság hagyományait;
 - iii. szabályozzák, vagy szükség esetén tiltják a különböző sport- vagy szabadidős tevékenységek folytatását, beleértve a szabadidős horgászatot és a mézhéjú állatok gyűjtését;

e) A sajátos természeti erőforrások kihasználása

- i. előzetes engedélyezésnek vetik alá az ásványok kiemelését és kitermelését, beleértve a tengervíz sótalanító üzemekben történő felhasználását és a kőfejtést;
- ii. szabályozzák a homok kitermelését, beleértve a tengerfeneket és a folyók hordalékait, vagy megtiltják ott, ahol ez valószínűleg károsodást okoz a tengerparti ökológiai rendszerek egyensúlyában;
- iii. figyelemmel kísérik a tengerparti víztartó rétegek és az édes és sós víz közötti dinamikus kapcsolódási vagy kölcsönhatási területeket, amelyekben a föld alatti víz kinyerése vagy a természeti környezetbe történő szennyvíz-kibocsátások károsodást okozhatnak;

f) Infrastruktúra, energetikai létesítmények, kikötők, part menti művek és építmények

ezeket az infrastruktúrákat, létesítményeket, műveket és építményeket engedélyezési eljárásnak vetik alá, hogy a tengerparti ökológiai rendszerekre, tájakra és geomorfológiára gyakorolt negatív hatásuk a lehető legkisebbre csökkenjen, illetve adott esetben nem pénzügyi intézkedéssel kompenzálják azt;

g) Tengerészeti tevékenységek

a tengerészeti tevékenységeket oly módon folytatják, hogy biztosítsák a tengerparti ökológiai rendszerek megőrzését a vonatkozó nemzetközi egyezmények szabályainak, előírásainak és eljárásainak megfelelően.

10. cikk

Sajátos tengerparti ökológiai rendszerek

A Felek intézkedéseket hoznak egyes sajátos tengerparti ökológiai rendszerek jellemzőinek védelmére, a következőképpen:

1. Vizes élőhelyek és torkolatok

A védett területek kialakításán felül, és a vizes élőhelyek és torkolatok eltűnésének megelőzésére a Felek:

- a) figyelembe veszik a vizes élőhelyek és torkolatok környezeti, gazdasági és társadalmi funkcióját a nemzeti part menti stratégiákban, tervekben és programokban, valamint az engedélyek kiadásakor;
- b) meghozzák a szükséges intézkedéseket, hogy szabályozzák, vagy szükség esetén megtiltsák azokat a tevékenységeket, amelyek károsíthatják a vizes élőhelyeket és torkolatokat;
- c) a lehetséges mértékben vállalják a leromlott állapotú tengerparti vizes élőhelyek helyreállítását a tengerparti környezeti folyamatokban betöltött pozitív szerepük újbóli mozgósítása érdekében.

2. Tengeri élőhelyek

A Felek, elismerve a magas természetvédelmi értékkel rendelkező élőhelyeknek és fajoknak otthont adó tengeri területek védelmének szükségességét, védett területté minősítésüktől függetlenül:

- a) intézkedéseket fogadnak el a védelem és megőrzés biztosítására, jogalkotáson, tervezésen és a tengeri és tengerparti területek kezelésén keresztül, különösen olyan területekre vonatkozóan, amelyek magas természetvédelmi értékkel rendelkező élőhelyeknek és fajoknak adnak otthont;
- b) vállalják a regionális és nemzetközi együttműködés előmozdítását a tengeri élőhelyek védelméről szóló közös programok végrehajtása érdekében.

3. Tengerparti erdők és ligetek

A Felek intézkedéseket fogadnak el olyan tengerparti erdők és ligetek megőrzésére vagy kialakítására, amelyek különösen a fokozottan védett területeken kívül helyezkednek el.

4. Dűnék

A Felek vállalják, hogy megőrzik és lehetőség szerint fenntartható módon helyreállítják a dűnéket és homokpadokat.

11. cikk

Tengerparti tájak

(1) A Felek, elismerve a tengerparti tájak sajátos esztétikai, természeti és kulturális értékét, függetlenül azok védett területté történő minősítésétől, intézkedéseket fogadnak el a tengerparti tájak védelmének biztosítására, a jogalkotáson, tervezésen és gazdálkodáson keresztül.

(2) A Felek vállalják, hogy előmozdítják a regionális és nemzetközi együttműködést a tájvédelem területén és különösen – adott esetben – a határokon átnyúló tengerparti tájakra vonatkozó együttes fellépések végrehajtását.

12. cikk

Szigetek

A Felek vállalják, hogy fokozott védelmet nyújtanak a szigeteknek, beleértve a kis szigeteket, és ebből a célból

- a) támogatják a környezetbarát tevékenységeket ezeken a területeken, és különleges intézkedéseket hoznak a lakosok tengerparti ökológiai rendszerek védelmében való részvételének biztosítására, amely részvétel helyi szokásaikon és tudásukon alapul;
- b) figyelembe veszik a szigetek környezetének sajátos jellemzőit, és annak szükségességét, hogy a nemzeti tengerparti stratégiákban, tervekben és programokban, továbbá gazdálkodási eszközökben teret kapjon a szigetek közötti interakció, különösen a közlekedés, az idegenforgalom, a halászat, a hulladékkezelés és a vízgazdálkodás területén.

13. cikk

Kulturális örökség

(1) A Felek egyénileg vagy együttesen meghoznak minden intézkedést annak érdekében, hogy megőrizzék a tengerparti övezet kulturális és különösen archeológiai és történelmi örökségét, beleértve a víz alatti kulturális örökséget, az alkalmazandó nemzeti és nemzetközi jogi eszközöknek megfelelően.

(2) A Felek biztosítják, hogy a tengerparti övezet kulturális örökségének *in situ* megőrzését tekintsék az elsődleges lehetőségnek, mielőtt bármilyen intézkedést hoznának ezen örökségre irányulóan.

(3) A Felek különösen biztosítják, hogy a tengerparti övezet víz alatti kulturális örökségének a tengeri környezetből eltávolított elemeit oly módon őrizték meg és kezeljék, amely biztosítja hosszú távú fennmaradásukat, és hogy ezekkel az elemekkel ne kereskedjenek, azokat ne értékesítsék vagy vegyék meg, és ne cseréljék el kereskedelmi árucikként.

14. cikk

Részvétel

(1) A tengerparti övezet integrált kezelésének hatékony irányítása érdekében a Felek meghozzák a szükséges intézkedéseket annak biztosítására, hogy a különböző – többek között az alábbiakban felsorolt – érdekelttek megfelelően részt vegyenek a tengerparti és tengeri stratégiák, tervek és programok vagy projektek kidolgozási és végrehajtási fázisában, és a különböző engedélyek kiadásában:

- az érintett területi közösségek és közigazgatási intézmények,
- a gazdasági szereplők,
- nem kormányzati szervezetek,
- társadalmi szereplők,
- az érintett lakosság.

E részvétel többek között tanácsadó testületeket, közvéleménykutatásokat vagy közmeghallgatásokat foglal magában és kiterjedhet partnerségekre is.

(2) E részvétel biztosításának céljából a Felek megfelelően, időben és hatékonyan szolgáltatnak információkat.

(3) A közvetítő vagy egyeztető eljárásokat és a közigazgatási vagy bírósági jogorvoslatokhoz való jogot biztosítani kell minden olyan érdekelt számára, aki a határozatokat, aktusokat vagy mulasztásokat vitatja, a tengerparti övezet érintő tervek, programok vagy projektek tekintetében a Felek által megállapított részvételi rendelkezésekre is figyelemmel.

15. cikk

A környezettudatosság erősítése, képzés, oktatás és kutatás

(1) A Felek vállalják, hogy nemzeti, regionális vagy helyi szinten környezettudatosság-erősítési tevékenységet folytatnak a tengerparti övezet integrált kezelésével kapcsolatban, és oktatási programokat, képzéseket dolgoznak ki e témában, ennek megfelelően alakítva a közoktatást.

(2) A Felek közvetlenül, többoldalúan vagy kétoldalúan, illetve a Szervezet, a Központ vagy nemzetközi szervezetek segítségével oktatási programokat és képzéseket szerveznek a tengerparti övezet integrált kezelésével kapcsolatban, és a közoktatást ennek megfelelően alakítják, az említett övezet fenntartható fejlődésének biztosítása céljából.

(3) A Felek interdiszciplináris tudományos kutatást folytatnak a tengerparti övezet integrált kezelésével, valamint a tevékenységek és azok tengerparti övezetre gyakorolt hatásainak összefüggéseivel kapcsolatban. Ebből a célból erre szakosodott kutatóközpontokat hoznak létre vagy támogatnak. E kutatás célja különösen az, hogy elmélyítse a tengerparti övezet integrált kezelésével kapcsolatos tudást, hozzájáruljon a nyilvánosság tájékoztatásához, és megkönnyítse a döntéshozatalt az állami és magánszférában.

III. RÉSZ

A TENGERPARTI ÖVEZET INTEGRÁLT KEZELÉSÉNEK ESZKÖZEI

16. cikk

Monitoring- és megfigyelési mechanizmusok és hálózatok

(1) A Felek használják és megerősítik meglévő monitoring- és megfigyelési mechanizmusait, illetve szükség esetén újakat dolgoznak ki. Ezenfelül elkészítik, és rendszeresen aktualizálják a tengerparti övezet nemzeti jegyzékét, amelynek lehetőség szerint tartalmaznia kell az erőforrásokkal és a tevékenységekkel, valamint az intézményekkel, jogszabályokkal és a tengerparti övezet esetlegesen érintő tervezéssel kapcsolatos információkat.

(2) A tudományos tapasztalatok, adatok és az irányadó gyakorlat cseréjének előmozdítása érdekében a Felek a megfelelő közigazgatási és tudományos szinten részt vesznek a mediterrán tengerparti övezet hálózatában, a Szervezettel együttműködve.

(3) A tengerparti övezet állapotának és fejlődésének rendszeres megfigyelését megkönnyítendő a Felek kölcsönösen elfogadott referencia-formanyomtatványt és -eljárást fogadnak el a nemzeti jegyzékben szereplő, vonatkozó adatok összegyűjtésére.

(4) A Felek meghozzák valamennyi szükséges intézkedést, hogy biztosítsák a monitoring- és megfigyelési mechanizmusokból és hálózatokból származó információk nyilvános hozzáférhetőségét.

17. cikk

A tengerparti övezet integrált kezelésének mediterrán stratégiája

A Felek vállalják, hogy együttműködnek a fenntartható fejlődés előmozdítása és a tengerparti övezet integrált kezelése érdekében, figyelembe véve a fenntartható fejlődés mediterrán stratégiáját, és szükség esetén kiegészítve azt. Ebből a célból a Felek a Központ segítségével közös regionális keretrendszert határoznak meg a mediterrán térségben a tengerparti övezet integrált kezelése céljából, amelyet a megfelelő regionális cselekvési tervekben és más operatív eszközökön keresztül, valamint nemzeti stratégiáikon keresztül hajtanak végre.

18. cikk

Nemzeti tengerparti stratégiák, tervek és programok

(1) A Felek tovább erősítik vagy kialakítják a tengerparti övezet integrált kezelésére vonatkozó nemzeti stratégiát és a tengerparti végrehajtási terveket és programokat a közös regionális keretrendszerrel összhangban és e Jegyzőkönyv integrált kezelési célkitűzéseinek és elveinek megfelelően, és tájékoztatják a Szervezetet az e stratégiával kapcsolatban alkalmazott koordinációs mechanizmusokról.

(2) A nemzeti stratégia, amely a fennálló helyzet elemzésén alapul, meghatározza a célkitűzéseket, kijelöli a prioritásokat az okok megjelölésével, azonosítja a kezelést igénylő tengerparti ökológiai rendszereket, valamint minden megfelelő szereplőt és eljárást, számba veszi a meghozandó intézkedéseket és azok költségeit, valamint az intézményi eszközöket, és a rendelkezésre álló jogi és pénzügyi eszközöket, és végrehajtási menetrendet határoz meg.

(3) A tengerparti tervek és programok, amelyek állhatnak önmagukban, vagy képezhetik más tervek és programok részét, meghatározzák a nemzeti stratégia irányait és azt megfelelő területi szinten végrehajtják, emellett adott esetben meghatározzák többek között a tengerparti övezet tengeri és szárazföldi részeinek eltartóképességét, megosztásuk és használatuk feltételeit.

(4) A Felek megfelelő mutatókat határoznak meg a hatékonyság értékelésére a tengerparti övezet integrált kezelésére vonatkozó stratégiák, tervek és programok, valamint a Jegyzőkönyv végrehajtási folyamatának tekintetében.

19. cikk

Környezetvédelmi szempontú értékelés

(1) Figyelembe véve a tengerparti övezet sérülékenységét, a Felek biztosítják, hogy a tengerparti övezetre és különösen ökológiai rendszereikre várhatóan jelentős hatást gyakorló állami és magánprojekteket érintő környezetvédelmi hatásvizsgálat folyamata és a kapcsolódó vizsgálatok figyelembe veszik a környezet sajátos veszélyeztetettségét és a tengerparti övezet tengeri és szárazföldi részei közötti kölcsönhatásokat.

(2) Ugyanezen kritériumokkal összhangban a Felek adott esetben kidolgozzák a tengerparti zónát érintő tervek és programok környezetvédelmi szempontú stratégiai értékelését.

(3) A környezetvédelmi szempontú értékelésben figyelembe kell venni a tengerparti övezetre gyakorolt, összetett hatást, kellő figyelmet fordítva többek között ezen övezet eltartóképességére.

20. cikk

Területpolitika

(1) A tengerparti övezet integrált kezelésének előmozdítása, a gazdasági nyomás csökkentése, a nyílt területek fenntartása és a lakosság tengerhez való hozzáférése és a tengerpartra való kijutásának biztosítása céljából a Felek megfelelő területpolitikai eszközöket és intézkedéseket fogadnak el, beleértve a tervezés folyamatát.

(2) Ebből a célból, és a tengerparti övezet köz- és magántulajdonban lévő földjei fenntartható kezelésének biztosítására a Felek többek között mechanizmusokat fogadnak el a föld megszerzésével, engedményezésével, ajándékozásával és köztulajdonba adásával kapcsolatban, és szolgáltatásokat állapítanak meg az ingatlanokon.

21. cikk

Gazdasági, pénzügyi és adóügyi eszközök

A nemzeti tengerparti stratégiák és tengerparti programok és tervek végrehajtása érdekében a Felek meghozhatják a megfelelő intézkedéseket olyan vonatkozó gazdasági, pénzügyi és/vagy adóügyi eszközök elfogadására, amelyek a tengerparti övezet integrált kezelésére vonatkozó helyi, regionális és nemzeti kezdeményezések támogatására irányulnak.

IV. RÉSZ

A TENGERPARTI ÖVEZETET ÉRINTŐ KOCKÁZATOK

22. cikk

Természeti veszélyek

A tengerparti övezet integrált kezelésére vonatkozó nemzeti stratégiák keretében a Felek politikákat alakítanak ki a természeti veszélyek megelőzésére. Ebből a célból sérülékenységvizsgálatot és kockázatértékelést végeznek a tengerparti övezetben, és megelőzési, kockázatcsökkentő és alkalmazkodási intézkedéseket hoznak a természeti katasztrófák, különösen az éghajlatváltozás hatásainak kezelésére.

23. cikk

A tengerpart eróziója

(1) E Jegyzőkönyv 5. és 6. cikkében meghatározott célkitűzéseknek és elveknek megfelelően a Felek a tengerpart eróziójával járó negatív hatások hatékonyabb megelőzése és enyhítése érdekében vállalják, hogy meghozzák a szükséges intézkedéseket a tengerpart természetes alkalmazkodóképességének fenntartására vagy helyreállítására, beleértve a tengerszint-emelkedés által okozott változáshoz való alkalmazkodás képességét is.

(2) A Felek a tengerparti övezetben folytatandó, új tevékenységek és az ott létesítendő művek, többek között a tengeri építmények és a tengerparti védművek mérlegelésekor különös figyelmet fordítanak ezek tengerparti erózióra gyakorolt negatív hatásaira és az általuk generált közvetlen és közvetett költségekre. A meglévő tevékenységek és építmények tekintetében a Felek a tengerparti erózióra gyakorolt negatív hatások lehető legkisebb mértékre való csökkentésére irányuló intézkedéseket fogadnak el.

(3) A Felek törekednek a tengerparti erózió hatásainak megelőzésére a tevékenységek integrált kezelésén keresztül, beleértve különleges intézkedések elfogadását a tengerparti hordalékokra és tengerparti művekre vonatkozóan.

(4) A Felek vállalják, hogy megosztják azokat a tudományos adatokat, amelyek növelik a tengerparti erózió állapotával, alakulásával és hatásaival kapcsolatos ismereteket.

24. cikk

Reakció természeti katasztrófák esetén

(1) A Felek vállalják, hogy előmozdítják a nemzetközi együttműködést a természeti katasztrófákra történő reagálás területén, és meghoznak minden szükséges intézkedést e katasztrófák hatásainak időben történő kezelésére.

(2) A Felek vállalják, hogy összehangolják a rendelkezésükre álló detektálási, előrejelző és kommunikációs berendezések használatát a meglévő mechanizmusok és kezdeményezések felhasználásával, a nagyobb természeti katasztrófákkal kapcsolatos sürgős információ lehető leggyorsabb továbbításának biztosítására. A Felek értesítik a Szerveget, hogy mely nemzeti hatóságok illetékesek ilyen információ kiadására és fogadására a vonatkozó nemzetközi mechanizmusokkal összefüggésben.

(3) A Felek vállalják, hogy előmozdítják a kölcsönös együttműködést, és a nemzeti, regionális és helyi hatóságok, valamint nem kormányzati szervezetek és más illetékes szervezetek közötti együttműködést, hogy sürgős humanitárius segítséget tudjanak nyújtani a Földközi-tenger tengerparti övezetét érintő természeti katasztrófákra reagálva.

V. RÉSZ

NEMZETKÖZI EGYÜTTMŰKÖDÉS

25. cikk

Képzés és kutatás

(1) A Felek vállalják, hogy közvetlenül, illetve a Szervezet vagy az illetékes nemzetközi szervezetek segítségével együttmű-

ködnek a tudományos, műszaki és adminisztrációs személyzetnek a tengerparti övezet integrált kezelésével kapcsolatos képzésében, különösen abból a célból, hogy:

- a) meghatározzák és megerősítsék a kapacitásokat;
- b) fejlesszék a tudományos és műszaki kutatást;
- c) támogassák a tengerparti övezet integrált kezelésére szakosodott központokat;
- d) a helyi szakemberek számára képzési programokat alakítsanak ki.

(2) A Felek vállalják, hogy közvetlenül, illetve a Szervezet vagy az illetékes nemzetközi szervezetek segítségével előmozdítják a tengerparti övezet integrált kezelésével kapcsolatos tudományos és műszaki kutatást, különösen tudományos és műszaki információk cseréjével és közös érdekű kutatási programjaik összehangolásával.

26. cikk

Tudományos és műszaki segítségnyújtás

A tengerparti övezet integrált kezelésének céljából a Felek vállalják, hogy közvetlenül, illetve a Szervezet vagy az illetékes nemzetközi szervezetek segítségével együttműködnek a tudományos és műszaki segítségnyújtás területén, ha arra a Felek igényt tartanak, beleértve a környezetvédelmi szempontokat érvényesítő technológiákhoz való hozzáférést és azok átadását, valamint a segítségnyújtás más lehetséges formáit.

27. cikk

Információcsere és közös érdekű tevékenységek

(1) A Felek vállalják, hogy közvetlenül, illetve a Szervezet vagy az illetékes nemzetközi szervezetek segítségével együttműködnek az irányadó környezetvédelmi gyakorlat alkalmazásával kapcsolatos információk cseréjében.

(2) A Szervezet támogatásával a Felek különösen:

- a) tengerparti gazdálkodásra vonatkozó mutatókat határoznak meg, figyelembe véve a már meglévőket, és együttműködnek e mutatók alkalmazásában;
- b) a tengerparti övezet használatára és gazdálkodására vonatkozóan értékeléseket végeznek és azokat naprakészen tartják;
- c) közös érdekű tevékenységeket folytatnak, mint például a tengerparti övezet integrált kezelésére vonatkozó demonstrációs projektek.

28. cikk

Határokon átnyúló együttműködés

A Felek közvetlenül, illetve a Szervezet vagy az illetékes nemzetközi szervezetek segítségével arra törekednek, hogy két- vagy többoldalú kapcsolatok keretében adott esetben összehangolják a szomszédos tengerparti övezetre vonatkozó nemzeti tengerparti stratégiáikat, terveiket és programjaikat. Ezt a koordinációt a megfelelő hazai közigazgatási testületek végzik.

29. cikk

Határokon átnyúló, környezetvédelmi szempontú értékelés

(1) E Jegyzőkönyv keretében a Felek a más Felek tengerparti övezeteiben valószínűsíthetően jelentős károkat okozó tervek, programok és projektek engedélyezése vagy jóváhagyása előtt értesítés, információcseré és konzultáció útján működnek együtt az e tervek, programok és projektek környezeti hatásainak értékelésében, figyelembe véve e Jegyzőkönyv 19. cikkét, és az egyezmény 4. cikke (3) bekezdésének d) pontját.

(2) Ebből a célból a Felek vállalják, hogy együttműködnek az eljárás valamennyi szakaszában történő értesítésre, információcserére és konzultációra vonatkozó eljárások meghatározásáról szóló, megfelelő iránymutatások kidolgozásában és elfogadásában.

(3) A Felek adott esetben két- vagy többoldalú megállapodásokat köthetnek e cikk hatékony végrehajtása érdekében.

VI. RÉSZ

INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

30. cikk

Tájékoztatási központok

Minden Fél kijelöl egy Tájékoztatási Központot, amely kapcsolatot tart a Központtal az e Jegyzőkönyv végrehajtásának műszaki és tudományos szempontjait érintően, és tájékoztatást ad nemzeti, regionális és helyi szinten. A Tájékoztatási Központok rendszeres időközönként találkoznak, hogy végrehajtsák az e Jegyzőkönyvben foglaltak teljesítéséből eredő feladatokat.

31. cikk

Jelentések

A Felek a Szerződő Felek rendes ülése elé terjesztik az e Jegyzőkönyv végrehajtásáról szóló jelentéseket olyan formában és időközönként, ahogyan azt ezeken az üléseken meghatározzák; e jelentések tartalmazzák a meghozott intézkedéseket, hatékonyságukat, és a végrehajtásuk során felmerült problémákat.

32. cikk

Intézményi koordináció

(1) A Szervezet felel e Jegyzőkönyv végrehajtásának koordinálásáért. Ebből a célból a Központtól kap támogatást, amelyet a következő feladatokkal bízhat meg:

a) segítségnyújtás a Feleknek a mediterrán térségben a tengerparti övezet integrált kezelésére vonatkozó közös regionális keretrendszer 17. cikk értelmében vett meghatározásában;

b) rendszeres jelentés készítése a Földközi-tenger tengerparti övezetében az integrált kezelés helyzetéről és alakulásáról, az e Jegyzőkönyv végrehajtásának megkönnyítésére;

c) információcseré és közérdekű tevékenységek folytatása a 27. cikk értelmében;

d) igény szerint segítségnyújtás a Feleknek a következőkhöz:

— a mediterrán tengerparti övezet hálózatában való részvétel a 16. cikk értelmében,

— a tengerparti övezet integrált kezelésére vonatkozó nemzeti stratégiák elkészítése és végrehajtása a 18. cikk értelmében,

— együttműködés a képzési tevékenységekben és a tudományos és műszaki kutatási programokban a 25. cikk értelmében,

— adott esetben a határokon átnyúló tengerparti övezet kezelésének összehangolása a 28. cikk értelmében;

e) a Tájékoztatási Központok üléseinek megszervezése a 30. cikk értelmében;

f) a Felek által ráruházott bármely más feladat ellátása.

(2) E Jegyzőkönyv végrehajtásának céljából a Felek, a Szervezet és a Központ közösen együttműködést építhet ki olyan nem kormányzati szervezetekkel, amelyek tevékenysége összefügg e Jegyzőkönyvvel.

33. cikk

A felek ülései

(1) Az e Jegyzőkönyv Résztes Feleinek rendes üléseire az egyezmény Szerződő Feleinek az egyezmény 18. cikke értelmében tartott rendes üléseivel együtt kerül sor. A Felek az említett cikkeknek megfelelően rendkívüli üléseket is tarthatnak.

(2) Az e Jegyzőkönyv Résztes Felei üléseinek funkciója:

a) e Jegyzőkönyv végrehajtásának felülvizsgálata;

- b) annak biztosítása, hogy ezt a Jegyzőkönyvet a többi Jegyzőkönyvvel együttműködésben és összhangban hajtják végre;
- c) a Szervezet és a Központ e Jegyzőkönyv végrehajtásával kapcsolatos munkájának felügyelete, és politikai iránymutatás tevékenységeikhez;
- d) a tengerparti övezet integrált kezelésére vonatkozóan elfogadott intézkedések hatékonyságának és más intézkedések szükségességének mérlegelése, különösen az e Jegyzőkönyvhöz fűzött mellékletek vagy módosítások formájában;
- e) ajánlás a Felek számára az e Jegyzőkönyv végrehajtásához elfogadandó intézkedésekről;
- f) a Tájékoztatási Központok e Jegyzőkönyv 30. cikke szerinti ülésein született javaslatok megvizsgálása;
- g) a Felek által átadott jelentések mérlegelése és a megfelelő ajánlások megtétele az egyezmény 26. cikke értelmében;
- h) a Központon keresztül benyújtott bármely más vonatkozó információ megvizsgálása;
- i) az e Jegyzőkönyvre vonatkozó bármely más kérdés megvizsgálása, adott esetben.

VII. RÉSZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

34. cikk

Kapcsolat az egyezménnyel

- (1) Az egyezménynek bármilyen jegyzőkönyvhöz kapcsolódó rendelkezéseit e Jegyzőkönyvre tekintettel kell alkalmazni.
- (2) Az egyezmény 24. cikke értelmében elfogadott eljárási szabályokat és pénzügyi szabályokat e Jegyzőkönyvre tekintettel kell alkalmazni, e Jegyzőkönyv Résztes Felei eltérő rendelkezésének hiányában.

35. cikk

Kapcsolatok harmadik személyekkel

- (1) A Felek adott esetben felhívják az e Jegyzőkönyvben nem részes államokat és nemzetközi szervezeteket, hogy működjenek együtt e Jegyzőkönyv végrehajtásában.

- (2) A Felek vállalják, hogy megfelelő intézkedéseket fogadnak el a nemzetközi joggal összhangban annak biztosítására, hogy senki ne folytasson olyan tevékenységet, amely ellentétes e Jegyzőkönyv célkitűzéseivel és elveivel.

36. cikk

Aláírás

E Jegyzőkönyv 2008. január 21-től 2009. január 20-ig, Madridban nyitva áll aláírásra az egyezmény bármely Szerződő Fele számára.

37. cikk

Megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás

Ezt a Jegyzőkönyvet meg kell erősíteni, el kell fogadni vagy jóvá kell hagyni. A megerősítő, elfogadó vagy jóváhagyó okiratokat Spanyolország kormányánál helyezik letétbe, amely ellátja a letéteményes feladatát.

38. cikk

Csatlakozás

2009. január 21-től e Jegyzőkönyv az egyezmény bármely szerződő fele számára nyitva áll csatlakozásra.

39. cikk

Hatálybalépés

E Jegyzőkönyv a legalább hat (6) megerősítő, elfogadó, jóváhagyó vagy csatlakozási okirat letétbe helyezését követő harmincadik (30) napon lép hatályba.

40. cikk

Hiteles szövegek

E Jegyzőkönyv eredeti példányát, amelynek arab, angol, francia és spanyol nyelven készült szövege egyaránt hiteles, a letéteményesnél helyezik letétbe.

FENTIEK HITELEŰL alulírott meghatalmazottak aláírták e Jegyzőkönyvet.

KELT MADRIDBAN, SPANYOLORSZÁGBAN, kettőezer-nyolc január huszonegyedikén.